

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

101.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 17-го Декабря — 1837 — Wilno. Piątek. 17-go Grudnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ. 6-го Декабря.

Высочайшій Рескриптъ,

Данный на имя Господина состоящаго въ должности Рязанскаго Гражданскаго Губернатора.

Согласно изъявленному вами желанію, Я съ истиннымъ удовольствіемъ принимаю Домъ Трудолюбія и Призрѣнія неимущихъ въ Рязани подъ особенное Мое покровительство. Труды и усердіе ваши въ устройствѣ сего истинно-благотворительнаго заведенія удостовѣряютъ Меня, что попеченіемъ вашимъ при благоразумномъ распоряженіи его способами, столь примѣльное и въ истинномъ духѣ Христіанскомъ учрежденное убѣжище неимущихъ больше и больше преуспѣвать будетъ въ своемъ усовершенствованіи. Въ подкрѣпленіе же его способамъ, жалуя по 1000 р. ежегодно изъ собственныхъ Моихъ суммъ, Я искренно желаю, чтобы благосостояніе онаго пребыло навсегда залогомъ благоденствія Рязани.

Пребываю навсегда вамъ доброжелательною.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою написано:

Москва.

АЛЕКСАНДРА.

2-го Ноября 1837 года.

— Высочайшею Грамотою, 3-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Начальникъ Штаба 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Маіоръ *фонъ Братке*.

— Высочайшею Грамотою, 3-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Командиръ 2-й бригады 5-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Гротенгельмъ 1-й*.

— Высочайшимъ Приказомъ, 21-го Ноября, уволены отъ службы: состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Слатвинскій*, съ мундиромъ и пенсіономъ полного жалованья; состоящій по артиллеріи, Генераль-Маіоры: *Миленъ*, съ мундиромъ и пенсіономъ полного жалованья, и *Эйзенъ фонъ Шварценбергъ*; за болѣзнію, Донскаго Козачьяго Войска Генераль-Маіоръ *Бейдосъ*, съ мундиромъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, 22-го Ноября, назначены: Начальникъ 1-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Пенчержевскій 1-й*, согласно прошенію, по болѣзни, состоятъ по Кавалеріи; находящійся при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Масловъ 1-й*, Военнымъ Губернаторомъ города Житомира и Волынскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, того же числа, уволены отъ службы состоящіе по Арміи Генераль-Маіоры: *Боровской* и *Брозе*, — оба съ мундирами и пенсіонами полного жалованья.

— Состоящій въ должности Енисейскаго Гражданскаго Губернатора, Статскій Советникъ *Капыловъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Советники, и утверждень Енисейскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 6-go Grudnia.

NAJWYŻSZY RESKRYPT.

do Pana zostającego w obowiązku Riazanńskiego Cywilnego Gubernatora.

Zgodnie z oświadczeniem przez was życzeniem, z prawdziwym nkontentowaniem przyymuję Dom Pracy i Przytułku ubogich w Riazaniu pod szczególną Moją opiekę. Trudy i gorliwość wasza w urządzeniu tego prawdziwie dobroczynnego zakładu, przekonywają Mną, że przez waszą pieczołowitość, przy rozsądnem zarządzaniu jego środkami, tak wzorowy i w duchu prawdziwie chrześcijańskim założony przytułek dla ubogich coraz więcej będzie doyrzewać w swoim udo-skonaleniu. Dla powiększenia zaś jego zasobów, ofiarując po 1,000 rubli corocznie z własnych Moich summ, szczerze pragnę, ażeby dobry stan jego był nazawsze rękocymsią pomysłności Riazania.

Zostaję ku wam nazawsze życzliwą.

Na autentyku Własną JEJ CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano.

Moskwa.

ALEXANDRA.

2-go Listopada 1837 roku.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 3-go Października, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Naczelnik Sztabu 2-go Odwodowego Korpusu Kawaleryi, Jenerał-Major *von Bradke*.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 3-go Października, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Dowódzca 2-ey brygady 5-ey dywizyi lekkiey jazdy, Jenerał-Major *Grotenhelm 1-szy*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 21-go Listopada, uwolnieni ze służby: liczący się w Armii Jenerał Major *Statwiński*, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia; liczący się w Artylleryi, Jenerał-Majorowie: *Milen*, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, i *Eizen von Schwartzenberg*; z przyczyny choroby, Jenerał-Major Dońskiego Woyska Kozackiego *Biegidow*, z mundurem.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 22-go Listopada, назначени: Naczelnik 1-ey dywizyi lekkiey Gwardyjskiej Kawaleryi, Jenerał-Porucznik *Pencherzewski 1-szy*, zgodnie z prośbą, z przyczyny choroby, zostawać w Kawaleryi; znajdujący się przy Ministerium Spraw Wewnętrznych, liczący się w Armii Jenerał-Major *Mastow 1-szy*, Wojennym Gubernatorem miasta Żytomierza i Wołyńskim Cywilnym Gubernatorem.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, tegoż dnia, uwolnieni ze służby: liczący się w Armii Jenerał-Majorowie: *Borowskoy* i *Broze*, — оба z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia.

— Zostający w obowiązku Jeniseyskiego Cywilnego Gubernatora, Radzca Stanu *Kapyłow*, Najłaskawiey mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu, i utwierdzony Jeniseyskim Cywilnym Gubernatorem.

— Смоленскому Гражданскому Губернатору, Статскому Советнику *Рославу*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Херсонскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

— Командиръ 2-й Карабинерной роты Кременчугскаго Егерскаго полка, Поручикъ *Чуйковъ*, который, съ опасностью собственной жизни, при бывшемъ 11-го Юли сего года, въ селеніи Тирасоуцы Хотынскаго Уѣзда, отъ разлива рѣки Прута, наводненіи, благодарными распоряженіями своими спасъ 44 человека нижнихъ чиновъ и 10 человекъ жителей поманутаго селенія, въ воздаяніе сего челолюбиваго подвига, Всемилостивѣйше пожалованъ орденомъ *Св. Владимира 4-й степени*.

— Состоящему при Министрѣ Финансовъ, Тайному Советнику *Бибикову*, Всемилостивѣйше повелѣно присутствовать въ Правительствующемъ Сенатѣ.

— Состоящему при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, Действительному Статскому Советнику *Дейеру*, Всемилостивѣйше повелѣно быть въ должности Харьковскаго Гражданскаго Губернатора.

— Херсонскій Гражданскій Губернаторъ, Тайный Советникъ *Ганскау*, по прошенію его, за разстроеннымъ здоровьемъ, Всемилостивѣйше уволенъ отъ сей должности и причисленъ къ Министерству Внутреннихъ Дѣлъ.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Канторъ, 15-го Ноября, двѣица Катерина *Обрескова*, Всемилостивѣйше пожалована во Фрейлины къ Ея Императорскому Высочеству Великой Княгини **ЕЛЕНѢ ПАВЛОВНѢ**.

— Сенатору, Действительному Тайному Советнику Графу *Гурьеву*, Высочайше повелѣно присутствовать, по прежнему, въ 1-мъ Департаментѣ, а Сенатору, Тайному Советнику *Бибикову*, въ 4-мъ Департаментѣ Правительствующаго Сената. (С. П.)

— Временная Комиссія, учрежденная по Высочайшему повелѣнію въ г. Вильнѣ для принятія и управленія бенефициальными имѣніи Римско-Католической Духовной Академіи, донося о пустопившихъ въ оную отъ Виленской квартирной Комиссіи и тамошней Градской Думы требованіяхъ, чтобы отъ принадлежащихъ сей Академіи въ г. Вильнѣ домовъ и медницъ были удовлетворяемы постоянная повинность натурою и денежные сборы, какъ на сію повинность, такъ и на наемъ подводъ подъ воинскіе транспорты, ходатайствовала объ освобожденіи Духовной Академіи отъ сихъ городскихъ повинностей. Принявъ во вниманіе существующія постановленія объ изыятіи высшихъ учебныхъ заведеній отъ таковыхъ повинностей, а также недостаточность опредѣленныхъ на содержаніе Духовной Академіи способовъ, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ представлялъ о томъ на разсмотрѣніе Комитета Гг. Министровъ. По положенію Комитета, Государь Императоръ во 2-й день Ноября Высочайше повелѣть соизволилъ: все принадлежащее Римско-Католической Духовной Академіи, дома и заведенія въ г. Вильнѣ, освободить отъ постоянной повинности натурою и отъ денежнаго сбора, какъ на сію повинность, такъ и на наемъ подводъ подъ воинскіе транспорты.

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Уволеннаго изъ военнаго вѣдомства незаконнорожденнаго солдатскаго сына Егора Алексѣева причислить въ мѣщанское сословіе по г. Макарьеву, съ платежемъ установленныхъ податей, и съ тѣмъ, чтобы сыновья его, въ свое время, были зачислены въ военное вѣдомство. 2) На будущее время принять за правило, чтобы солдатскіе сыновья, оставаемые въ гражданскомъ вѣдомствѣ, по уваженію не молодыхъ лѣтъ и семейнаго ихъ положенія, подобно солдатскимъ дѣтямъ, получившимъ постоянную осѣдность въ казенныхъ или удѣльныхъ селеніяхъ, были причисляемы въ казенные или удѣльные крестьяне, по принадлежности, и полагаемы въ окладъ по симъ званіямъ, съ тѣмъ, что сыновья ихъ, согласно Высочайшему повелѣнію, 14-го Октября 1836 года, должны причисляться въ военные кантонисты и 3) Въ случаѣ перехода ихъ изъ крестьянъ въ мѣщане, поступать по правиламъ, общими узаконеніями постановленнымъ. (Опуб. Правит. Сен. 22-го Ноября 1837 года.)

— Государственный Советъ, въ соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ о распространеніи на Приказы Общественнаго Призрѣнія Мѣнныя Государственнаго Совета 11-го Ноября 1836 года, и признавая представленіе Министра уважительнымъ, согласно оному, положили: силу Высочайше утвержденного, 11 Ноября истекшаго 1836 года, Мѣнныя Государственнаго Совета, относительно переделага населенныхъ имѣній въ Банковыхъ Установленіяхъ и въ Сохранной Казнѣ Опекунскихъ Советовъ съ новыхъ спо-

— Смоленскому Губернатору, Радѣ Стану *Роставцову*, Найтаскавіей розказано быдъ Черсонскимъ Губернаторомъ.

— Довѣдча 2-ей роты Карабинеровъ Крзмиенчугскаго полку Стрелцовъ, Поручникъ *Чуйковъ*, который, зъ неbezpieczeńствомъ własnego życia, przy byłymъ 11-go Lipca ter. roku, we wsi Tirasowcy Powiatu Chocimskiego, od wylewu rzeki Prutu, gwałtownymъ napływemъ wody, przezъ roztopne swe rozporządzenia, uratowałъ 44 ludzi rangъ niższychъ i 10 ludzi mieszkańcówъ pomienionej wsi, w nagrodę tego czynu ludzkości, Найтаскавіей мianowany Kawaleremъ Orderu *Sw. Włodzimierza 4-go stopnia*. (P. P.)

— Zostają emu przy Ministerjumъ Skarbu, Radzcy Taynemu *Bibikowu*, Найтаскавіей розказано zasiadać w Rządzącymъ Senacie.

— Zostającemu w Ministerjumъ Spraw Wewnętrznych, Rzeczywistemu Radzcy Stanu *Deyerowi*, Найтаскавіей розказано быдъ w obowiązku Charkowskiego Cywilnego Gubernatora.

— Chersoński Cywilny Gubernator, Radzca Tayny *Hanskau*, z przyczyny zruynowanego zdrowia, na własną prośbę, Найтаскавіей uwolniony od tego obowiązku i przyłączony do Ministerjumъ Spraw Wewnętrznych.

— Przezъ Найwyższy Ukaz, даны Канторowi Dworu, dnia 15 Listopada, Panna Katarzyna *Obreskowna*, Найтаскавіей мianowana Freyliną Jey Cesarzskiej Wysockości Wielkiej Xiężny **HELENY PAWŁOWNY**.

— Senatorowi, Rzeczywistemu Radzcy Taynemu Hrabiemu *Gurjewu*, Найтаскавіей розказано zasiadać, jakъ dotąd, w 1-szymъ Departamencie, а Senatorowi, Radzcy Taynemu *Bibikowu*, w 4-tymъ Departamencie Rządzącego Senatu. (P. P.)

— Kommissya Ciasowa, ustanowiona z Найwyższej Woli w m. Wilnie dla przyjęcia i zarządzania beneficjalnymi majątkami Rzymsko-Katolickiej Akademii Duchowney, donosząc o przystanychъ do niej od Wileńskiej Kommissyi Kwaterunkowej i tameczney Rady Mieskiej żądaniachъ, а żeby od należącychъ do tey Akademii w m. Wilnie domowъ i mlynu była uskuteczniiona powinność Kwaterunkowa w naturze i pieniężne pobory, takъ na tę powinność, jako i na najęcie podwodъ pod transporta wojskowe, upraszała o uwolnienie Akademii Duchowney od tychъ powinności Mieskich. Zapatrującъ się na istniejące postanowienia o uwolnieniu wyższychъ zakładowъ szkolnychъ od tychъ powinności, tudzieżъ na niedostateczność wyznaczonychъ na utrzymanie Akademii Duchowney sposobowъ, P. Ministerъ Spraw Wewnętrznychъ przedstawiałъ o témъ na rozpatrzenie Komitetu PP. Ministrowъ. Po nastąpieniu postanowienia Komitetu, Cesarzъ Jego Mość 2-go Listopada Найwyżey розказалъ racy: wszystkie należące do Rzymsko-Katolickiej Duchowney Akademii, domy i zakłady w m. Wilnie, uwolnić od kwaterunkowej powinności w naturze i poborъ pieniężnychъ, takъ na tę powinność, jako i na najęcie podwodъ pod transporta wojskowe.

— CESARZъ JEJGO MOŚĆ Найwyżey розказалъ racy: 1) Uwolnionego z wiedzy wojskowej nieprawego urodzenia сына żołnierskiego Jehora Alexiejewa policzyć do stanu Mieskiego w m. Makarjewie, z płaceniemъ ustanowionychъ podatkowъ, i z zastrzeżeniemъ, а żeby jego synowie, byli w przyzwoitymъ czasie policzeni do wiedzy wojskowej. 2) Na przyszłośćъ przyjąćъ za prawidło, а żeby synowie żołnierzy, w wiedzy Cywilney zostający, ze względu niemłodychъ latъ i familijnego ichъ stanu, podobnie jakъ dzieci żołnierskie, którzy otrzymali stałą osiadłośćъ we wsiachъ Skarbowychъ albo udziałowychъ, byli zapisywani do włościanъ Skarbowychъ albo udziałowychъ, podługъ przynależności, z płaceniemъ podatkowъ do tego nazwania przywiązanychъ, z zastrzeżeniemъ, że ichъ synowie, podługъ Найwyższego rozkazu, z dnia 14-go Października 1836 roku, powinni byдъ przyłączani do kantoniowъ wojskowych; i 3) W razie ichъ przejścia z włościanъ na mieszczanъ, postępowaćъ podługъ prawidełъ, powszechnymi prawami ustanowionychъ. (Opublikowano przezъ Rządzący Senatъ 22-go Listopada 1837 roku.)

— Rada Państwa, na połączonychъ Departamentachъ prawъ i Ekonomii i na ogólnemъ zebraniu, rozpatrzywszyъ przedstawienie Ministraъ Spraw Wewnętrznychъ o rozciągnięciu na urzędy Powszechnego opatrzenia Opinii Rady Państwa 11-go Listopada 1836 roku, i uznającъ przedstawienie Ministra за ważne, zgodnie z niemъ postanowiła: mocъ Найwyżey utwierdzoney, 11-go Listopada 1836 roku, Opinii Rady Państwa, względnie przemiany ewikcyi zaludnionychъ majątkowъ w Bankowychъ ustanowieniachъ i w zachowawczej kassie Radъ Opiekunichъ od nowychъ terminowъ, rozciągnąćъ w równej mierze i na urzędy Powszechnego opatrzenia, na dopeł-

ковъ распространить въ равной мѣрѣ и на Приказы Общественнаго Призрѣнія, въ дополненіе постановленнхъ для нихъ въ Св. Учрежд. и Уст. о Общ. Приз. (т. XIII) правилъ. На семь Мнѣній написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее Мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, по дѣлу о распространеніи Мнѣнія Государствен. Совѣта 11-го Ноября 1836 года, относительно перезалога имѣній въ Кредитныхъ Установленіяхъ и на Приказы Общественнаго Призрѣнія, Высочайше утвердить соизволил и повелѣлъ исполнить. (Оуб. Прав. Сен. 24 Ноября 1837 года.)

— Государь Императоръ, въ дополненіе Свода Законовъ Продол. т. 1. Учрежд. ст. 2369, пункт. 3, въ которомъ сказано: „При исчисленіи морскихъ кампаній къ наградамъ орденомъ Св. Георгія, время бытности военныхъ судовъ на рейдахъ, равно стояніе на брантвахтахъ въ открытомъ морѣ и плаваніе для экзерцицій между С. Петербургомъ и Кронштадомъ, а въ Черноморскомъ краѣ между Херсономъ, Николаевымъ и Очаковомъ, зачитается половиннымъ только количествомъ противу настоящаго времени; но ежели военныя суда, находясь въ Имперіи и въ дальнемъ морскомъ путешествіи, по необходимости принуждены будутъ нѣсколько времени простоять вооруженными на рейдахъ или при иностранныхъ портахъ, то сіе зачитается онымъ въ полномъ численіи времени.“ — Высочайше повелѣть изволил: во вниманіе къ тому, что военныя суда Черноморскаго Флота назначаются въ крейсерство по Восточному берегу Чернаго моря для недопущенія Турецкихъ судовъ къ тайной торговлѣ съ Горскими народами и для содѣйствія войскамъ Кавказскаго Отдѣла Корпуса при покореніи сихъ народовъ, постановить временнымъ, до окончанія военныхъ дѣйствій противъ Горскихъ народовъ, правиломъ: при исчисленіи кампаній къ наградамъ орденомъ Св. Георгія Офицеровъ Морскаго вѣдомства, какъ находившихся такъ и впредь имѣющихся находиться въ крейсерствѣ по Восточному берегу Чернаго моря, время стоянія на рейдахъ и занятія брантвахтенныхъ постовъ по сему берегу, зачитать полнымъ числомъ. (СВ.)

— Заводы металлическихъ издѣлій и машинъ составляютъ уже значительную отрасль промышленности Царства Польскаго; она всегда занята работою и снабжаютъ паровыми машинами не только почти всѣ значительныя фабрики и заводы, но также сельскихъ хозяевъ, потому что нынѣ въ большихъ помѣстьяхъ, уже находятъ выгоднымъ употреблѣть паровую силу. На этихъ заводахъ приготовляются также всякаго рода земледѣльческія орудія, которыя имѣютъ значительный сбытъ, такъ что заводы не успѣваютъ удовлетворять всѣхъ требованій, по неизмѣнно недостаточнаго числа свѣдущихъ мастеровыхъ; но этотъ недостатокъ постепенно уменьшится, ибо образующіеся на заводахъ ученики сдѣлаются со временемъ отличными мастерами. Изъ упомянутыхъ заводовъ первый и лучший во всемъ Царствѣ Польскомъ, принадлежитъ Гг. Перку, Витмору, Перкесу и комп. и находится въ Варшавѣ. Сей заводъ первоначально устроенъ отъ казны въ 1826 г., но во время мятежа въ 1830 и 31 годахъ пришелъ въ совершенное разстройство; въ 1834 г. онъ перешелъ въ частное владѣніе Англійскихъ гражданскихъ инженеровъ Гг. Перкса, Витмора, Перкса и комп., и принялъ ихъ фирму. Съ тѣхъ поръ это заведеніе непрерывно увеличивалось и теперь по совершенству и обширности производства, почитается первымъ заводомъ въ Польшѣ; на немъ работаютъ болѣе 500 человекъ и число ихъ могло бы быть еще значительнѣе, если бы не было такъ затруднительно приискать искусныхъ мастеровъ. При каждомъ отдѣленіи работъ находится свѣдущіе Англичане, которые обучаютъ другихъ работниковъ своему искусству и потому это заведеніе можно почитать важною ремесленною школою. Сначала всѣ работы производились двумя паровыми машинами низкаго давленія, одна силою въ 14, а другая силою въ 8 лошадей; теперь намѣрены устроить еще одну въ 16 силъ съ высокимъ давленіемъ. На заводѣ находятся слѣдующія главнѣйшія мастерскія: кузнечная о 30 горнахъ; литейная, въ которой отливаютъ большія штуки; одна, гдѣ дѣлаются котлы для паровыхъ машинъ въ 4 до 200 силъ; другая для приготовленія моделей, имѣетъ 50 рабочихъ; литейная для всѣхъ работъ изъ желтой мѣди, которой ежегодно перерабатывается 1,200 цент.; въ одной мастерской приготовляются всякаго рода мѣдныя издѣлія, на которыхъ ежегодно употребляется также 1,200 цент. мѣди; особая мастерская устроена для дѣланія земледѣльческихъ орудій; также дѣлаются паровыя и другаго рода машины, прессы и проч. Сбытъ издѣлій простирается ежегодно только на 1,200,000 злотыхъ; ибо заводъ, по недостатку мастеровыхъ, не успѣваетъ исполнять всѣ заказы. (К. Л.)

ніе установленныхъ для нихъ въ Поłączeniu Urzędzeń i Ustaw o Urzędachъ Powszechnego Opatrzenia (t. XIII) prawideł. Na tey opinii napisano: Jego Cesarzaska Mość, nastąpił opinią na ogólnémъ zebraniu Rady Państwa, w rzeczy o rozciągnięciu opinii Rady Państwa 11-go Listopada 1836 roku, względnie przemiany ewikcyi majątkowъ w kredytowychъ ustanowieniachъ i na urzędy Powszechnego opatrzenia, Najwyżej zatwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. (Opubl. przez Rządzący Senat 24-go Listopada 1837 roku).

— CESARZ Jego Młść, na dopełnienie dalszego ciągu połączenia Praw tom. 1 urzędzeń art. 2369, punktu 3, w którym powiedziano: „Przy wyliczeniu morskich kampanij do nagrody Orderemъ Sw. Jerzego czas bytności okrętowъ wojennychъ w portachъ, również stanie na Brantwachtachъ na otwartémъ morzu i żegluga dla ćwiczeń między S. Petersburgiemъ i Kronsztadtemъ, a w kraju Czarnomorskimъ między Chersonemъ, Nikolajewemъ i Oczakowemъ, policza się za połowiczną tylko ilość w porównaniu do czasu rzeczywistego; ale jeżeli okręty wojenne znajdując się zewnątrz Cesarstwa i w dalekiej podróży morskiej, dla konieczności zmuszone będą, czas niejaki przestają uzbrojonymi w przystaniachъ albo w portachъ zagranicznychъ, tedy to poczytuje się imъ za zupełną liczbę czasu.“ Najwyżej rozkazał raczył: ze względu na to, że okręty wojenne Floty Czarnomorskiej назначają się na krążenie, wschodniego brzegu Czarnego morza dla niedopuszczenia okrętowъ Tureckichъ do potajemnego handlu z Góralami i dla pomagania wojskomъ Kaukazkiego Korpusu Oddzielnego przy uśmierzaniu tychъ narodowъ, ustanowić czasowemъ, do ukończenia działъ wojennychъ przeciwko Górali, prawideł: przy wyliczeniu kampanij do nagrody Orderemъ Sw. Jerzego Oficerowъ wiedzy morskiej, takъ tychъ, którzy się już znajdowali, jako i na przyszłość mającychъ się znajdować na krążeniu u wschodnichъ brzegowъ morza Czarnego, czas stania w portachъ i zajmowania stanowiskъ Brantwachtowychъ na tymъ brzegu, uważać za pełną liczbę. (G. S.)

— Fabryki metalicznychъ wyrobowъ i machin stanowią już znaczną gałąź przemysłu Królestwa Polskiego; zawsze zajęte są one robotą i parowemi machinami opatrują nietylko wszystkie prawie znaczniejsze fabryki i zakłady, ale też gospodarzy wiejskichъ, dla tego, że teraz w większychъ majątkachъ, znajdują już rzeczą pożyteczną używania siły parowej. W fabrykachъ tychъ wyrabiają także wszelkiego rodzaju narzędzia rolnicze, które znaczną mają odbyt, także fabryki z trudnością mogą zaspakajając wszystkie obstalunki; a to dla braku dostatecznej liczby dobrychъ rzemieślnikowъ; ale ten niedostatek stopniami się umniejsza, gdyż kształceni w fabrykachъ uczniowie staną się z czasem biegłymi майстрами. Z pomienionychъ fabrykъ pierwsza i najlepsza w całym Królestwie Polskiemъ, należy do PP. Perka, Witmora, Perkasa i komp. i znajduje się w Warszawie. Fabryka ta została początkowie założona przez Skarb roku 1826, ale w czasie powstania w roku 1830 i 1831 była w zupełnymъ rostrojeniu; w roku 1834 przeszła na prywatną własność Angielskichъ Cywilnychъ Inżynierowъ PP. Perkasa, Witmora, Perkasa i komp., i ich firmę przyjęła. Od tego czasu zakład ten nieustannie się powiększał, i teraz w doskonałości i obszerności wyrobów, uważanymъ jest za pierwszą fabrykę w Polsce; pracuje w niej więcey 500 robotnikowъ, i liczba ichъ mogłaby być jeszcze większą, gdyby nie takъ ciężko było o dobrychъ майстровъ. W każdymъ oddziale robotъ znajdują się biegli w swej sztuce Anglicy, którzy swego rzemiosła uczą innychъ robotnikowъ; dla tego więc zakład ten można uważać za ważną szkołę rzemieślniczą. Z początku wszystkie roboty były wykonywane dwiema machinami parowemi małego ciśnienia, jedna siły 14, a druga 8 koni; mają teraz zamiar urządzić jeszcze jedną o 16 wielkiego ciśnienia. W fabryce znajdują się teraz następujące główniejsze rzemiosła: kuźnia o 30 hornachъ; gisernia, w której się wielkie odlewają sztuki; jedna, gdzie się robią kotły do machin parowychъ od 4 do 200 sił, druga do przygotowania modelowъ, ma 50 robotnikowъ; gisernia do wszelkichъ robotъ mosiężnychъ, wktóre do roku wyrabiają do 1,200 centnarowъ; w osobnymъ zakładzie przygotowują się wszelkie wyroby miedziane, na które corocznie używa się także 1,200 centn. miedzi; osobna izba rzemieślnicza urządzona jest do robienia narzędzi rolniczychъ; robią także parowe i wszelkiego rodzaju maszyny, prassy i t. d. Odbyt wyrobówъ dochodzi w rokъ tylko do 1,200,000 zlotychъ; gdyż fabryka, dla niedostatku rzemieślnikowъ, nie może wypieszyć wszystkichъ obstalunkowъ. (G. Hand.)

Одесса, 25-го Ноября.

20-го Ноября, въ Субботу, оказалась зараза въ городѣ, въ домѣ Г. Оберъ-Аудитора Юркова. Въ чумный кварталъ поступило: изъ дома Г. Юркова 3, изъ сомнительнаго отдѣленія военнаго госпиталя больныхъ, его же деньщиковъ, 2, мортусъ изъ Молдаванки 1, изъ сомнительнаго отдѣленія чумнаго квартала 1; всего 7. Умеръ 1; остается больныхъ съ прежними 14. Въ этотъ же день начато общее очищеніе Молдаванки.

21-го Ноября, въ Воскресенье, въ оцѣпленныхъ домахъ на Молдаванкѣ умерли 2 женщины. Въ чумномъ кварталѣ умерло 4, въ томъ числѣ одинъ изъ деньщиковъ Г. Юркова, взятыхъ вчера. Поступилъ въ чумный кварталъ изъ сомнительнаго отдѣленія 1 заболѣвшій мортусъ; остается зараженныхъ 11.

22-го Ноября, въ Понедѣльникъ, въ чумномъ кварталѣ умеръ 1 деньщикъ Г. Юркова; остается зараженныхъ 10. Въ городѣ, на Молдаванкѣ, и въ сомнительномъ отдѣленіи военнаго госпиталя новыхъ случаевъ не было.

23-го Ноября, во Вторникъ, въ городѣ и въ сомнительномъ отдѣленіи военнаго госпиталя новыхъ случаевъ заразы не было. На Молдаванкѣ умерла 1 женщина съ весьма сомнительными знаками, въ одномъ изъ домовъ, прежде оцѣпленныхъ, по случаю заразы, открывшейся въ домѣ мѣщанина Левицкаго. Въ чумномъ кварталѣ умерли 3 деньщика, взятые изъ дома Г. Юркова. Остается зараженныхъ 7. Сегодня кончено очищеніе Молдаванки. (О. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 9-го Декабря.

Корветный Капитанъ Буа командиръ военнаго парохода *Марія-Анна*, на которомъ Его Импер. Высоч. Эрцгерцогъ *Иоаннъ* совершалъ обратнo путь изъ Одессы въ Триестъ, получилъ кавалерскій крестъ ордена *Леопольда*; каждый изъ Офицеровъ сего корабля получилъ въ вознагражденіе по 100 фл., каждый кадетъ по 60 фл. и матросы получили 10-дневное жалованье. Графъ *Морзинъ* Камериръ при Его Имп. Выс. произведенъ въ Майоры.

— Носящіяся нѣсколько дней слухи о сильномъ распространеніи заразы и приближеніи оной къ Австрійскимъ границамъ, совершенно опровергаются донесеніями изъ Одессы. Ни въ Одессѣ ни близъ границъ нашихъ ни даже внутри оныхъ не было ни одного подозрительнаго случая, и эти слухи вѣрно основываются единственно на устроенныхъ на границахъ обезпечительныхъ приготовленіяхъ, а можетъ быть на злонамѣренности спекулантовъ. — Чтобы однако на всякой случай въ предохранительныхъ заведеніяхъ отъ границъ Россіи имѣть достаточное число лѣкарей, будутъ также отправлены въ Галицію гражданскіе лѣкаря, а наиболее окружные, которые обязаны къ тому уже присягою.

— По послѣдней переписи, Вѣна имѣетъ 334,500 жителей, изъ коихъ 280,000 приходится на предметъ стѣн. Мужеска пола находится 161,000 а женскаго 173,000 душъ. (А. Р. С. З.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 10-го Декабря.

Герцогъ *Немурскій* третьяго дня прибылъ въ Гавръ. Перевѣздъ Принца изъ Гибралтара въ Гавръ, былъ самый опасный и ознаменованъ многими большими несчастіями. Пароходъ *le Phare* подъ командою Капитана *Sarlatъ* отплывъ съ Принцемъ 25 ч. изъ Гибралтара, на другой день за противнымъ вѣтромъ принужденъ былъ войти въ Кадиксъ и какъ море нѣсколько успокоилось Герцогъ опять отплылъ. Между тѣмъ худая погода продолжалась и только съ большимъ трудомъ могъ корабль окружить мысъ Ст. Винсанъ. Случилось на возвышенности порта, когда Герцогъ *Немурскій*, прохаживаясь по докѣ, поскользнулся, и не будучи въ состояніи скоро сбросить шивели, упалъ на галерею корабля, и сломилъ себѣ локотную кость лѣвой руки. Корабельный хирургъ тотчасъ поспѣшилъ осмотрѣть переломъ, который былъ довольно значителенъ и по многихъ болѣзненныхъ опытахъ, рука Принца составлена и перевязана, такъ что чрезъ нѣсколько дней состояніе его вовсе сдѣлалось безопаснымъ. На другой день послѣ несчастнаго сего происшествія въ значительномъ разстояніи отъ Порто, произошелъ пожаръ на кораблѣ отъ углей. Положеніе было опасное, море безпрестанно волновалось, твердая земля была далеко и экипажъ безпрестанными работами, истощилъ силы. Однако благоразумнымъ распоряженіемъ Капитана огонь прекращенъ и корабль вошелъ въ Корунью, чтобы запастись углемъ. Изъ Коруньи корабль загнавъ бурю въ Фальмутскій портъ и едва оставилъ оный, принужденъ былъ все болѣе увеличивающуюся

Одесса, 25-го Listopada.

Дня 20 Listopada, w sobotę okazało się morowe powietrze w mieście, w domu P. Audytora *Jurkowa*. Do czumnego kwartału przysłano z domu P. *Jurkowa* 3, z podeyrzanego oddziału szpitalu wojskowego chorych, jegoż dzieńszczyków 2, z Mołdawanki mortus 1, z podeyrzanego oddziału kwartału czumnego 1, w ogóle 7. Umarł 1; pozostaje chorych z dawniejszemi 14. W tymże dniu zaczęto ogólne oczyszczanie Mołdawanki.

21-go Listopada, w niedzielę, w okordonowanych domach na Mołdawance umarły 2 kobiety. W kwartale czumnym umarło 4, w liczbie tej znajduje się jeden z dzieńszczyków P. *Jurkowa*, wczoraj wziętych. Przysłano do kwartału czumnego z oddziału podeyrzanego 1 chory mortus; pozostaje zarażonych 11.

22 Listopada, w poniedziałek, w czumnym kwartale umarł 1 dzieńszczyk P. *Jurkowa*; pozostaje zarażonych 10. W mieście, na Mołdawance, i w podeyrzanym oddziale szpitalu wojskowego nowych przypadków nie było.

23-go Listopada, we wtorek, w mieście, w podeyrzanym oddziale szpitalu wojskowego, nowych przypadków morowego powietrza nie było. Na Mołdawance umarła 1 kobieta z bardzo podeyrzanymi znakami, w jednym z domów, niedawno okordonowanych, z okoliczności powietrza, dostrzeżonego w domu mieszczanina *Lewickiego*. W kwartale czumnym umarło 3 dzieńszczyków, wziętych w domu P. *Jurkowa*. Pozostaje zarażonych 7. Dzisiaj ukończono oczyszczanie Mołdawanki (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 9 Grudnia.

Kapitan korwetowy *Bua*, dowódca parochodu wojennego *Maria Anna*, na którym J. Ces. Wys. Arcyksiążę *Jan* powracał z Odessy do Tryestu, otrzymał krzyż kawalerski orderu *Leopolda*; każdemu oficerowi tego okrętu dano gratyfikacyi po 100 flor., każdemu kadetowi po 60 fl., matkom 10 dniową płacę. Hrabia *Morzin* słuźbowy Podkomorzy J. Ces. Wys. podniesiony na Majora.

— Od dni kilku krążące wieści o mniemaném wielkiem rozszerzeniu się zarazy i zbliżeniu jej ku granicom Austriackim, zupełnie upadają przez wiadomości z Odessy. Zaden bowiem podeyrzany przypadek niezaszedł ani za Odessą, ani w bliskości granic naszych, ani wewnątrz ich i pogłoski te zapewna za jedyną zasadę miały urządzone w granicach zarządze przygotowania, a może nawet zfe chęci spekulantów. Ażeby jednak na wszelki przypadek mieć dostateczną liczbę lekarzy w ochraniających od granic Rossyjskich zakładach; będą także wysłani do Galicvi lekarze cywilni, a najwięcej lekarze okręgowi, którzy wykonali już przysięgę na ten obowiązek.

— Według ostatniego spisu, liczy Wiedeń 334,500 mieszkańców, z których 280,000 przypada na przedmieścia. Płci męskiej jest 161,000 a żeńskiej 173,000 dusz. (A. P. S. Z.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 10 Grudnia.

Książę *Némours* wczoraz przybył do Hawru. Przejazd Książę z Gibraltaru do Havre był w najwyższym stopniu niebezpieczny i odznaczył się przez wiele nieszczęśliwych przypadków. Parochod *le Phare*, dowodzony przez Kapitana *Sarlat*, na którym był Książę, wypłynawszy d. 25 z Gibraltaru, widział się nazajutrz przymuszonym dla przeciwnego wiatru wejść do Kadyxu, i gdy się nieco morze uspokoiło, Książę znowu wyszedł pod żagle. Tęczasem burza wa pogoda nieustawała, i zaledwie z wielką trudnością okręt potrafił opłynąć przylądek St. Vincent. Gdy okręt był pod wysokością Porto, Książę *Némours* przechodząc się na pokładzie pośliznął się i nie mogąc przedko zrzucić płaszczu upadł na galerię okrętu i stracił kość łokciową lewej ręki. Chirurg okrętowy natychmiast pośpieszył opatrzyć złamanie, które zdawało się bardzo mocnem i po wielu bolesnych operacyach, rękę Książę ustawiono na miejscu i obandażowano, tak, że po dniach kilku stan jego niezostawał żadney obawy. Nazajutrz po tym nieszczęśliwym przypadku w większej nieco odległości od Porto, na okręcie wybuchnął pożar w składzie węgla. Położenie było niebezpieczne: gdyż morze ciągle się burzyło, ląd był daleko, a matkowie przez ciągłą pracę osłabieni. Jednak przez roztropne rozporządzenie Kapitana ogień ugaszono i okręt wpłynął do Coruña dla zaopatrzenia się w węgle. Wypłynawszy z tamtąd, gwałtownością burzy był zapędzony do Portu Falmouth i zaledwie go opuścił, z przyczyny ciągle odnawiającej się burzy, okręt był zmuszony szukać schronienia po za

ся непогодою, искать убжища за Шербургскою платиною. Послѣ двухъ-недѣльнаго плаванія *Phare* прибылъ въ Гавръ, тогда какъ пароходы обыкновенно совершаютъ сей путь въ четыре или пять дней. Герцога *Немурскій*, который не могъ еще выдержать тряской изды въ экипажѣ, будетъ продолжать путь въ Парижъ на пароходѣ.

— Депутаты получили теперь Королевское письмо, въ которомъ извѣщаются объ открытіи засѣданій 18 Декабря.

— *Мониторъ* содержитъ слѣдующую телеграфич. депешу изъ Байонны отъ 5-го ч.: „*Espartero* уведомляетъ изъ Пампелоны отъ 3-го ч., что предпринятая 1-го ч. рекогносцировка линіи Цубири увѣрила его въ невозможности, возстановить оную опять въ продолженіе зимы. Сообщение съ Франціею удерживаемо будетъ дивизіею *Улибарри* и отдѣльными отрядами въ долинахъ Агесковъ и Салацаръ.

— Одна изъ газетъ сообщила завѣщаніе Королевы *Гортенсіи*, сочиненное 3 Апрѣля 1837 незадолго предъ болезненною операціею, которой она должна была подвергнуться. Въ немъ видна (по словамъ тойже газеты), вся сила души и высвѣщенія рѣшимость отличающая эту знаменитую Госпожу. Изъ Принцевъ Императорской Фамиліи, только одного она наградила по завѣщанію, *Наполеона Теронима*, второго сына б. Вестфальскаго Короля; она ему оставила 20,000 фр. Г-жѣ *Сальваж* поручена задача драгоцѣнностей, украшеній и другихъ вещей, разнымъ упомянутымъ въ завѣщаніи лицамъ. Въ концѣ завѣщанія она замѣчаетъ: „Желаю, чтобы супругъ мой поминалъ меня добромъ и былъ увѣренъ, что я горько сожалѣла о томъ, что не была въ состояніи ослѣпить его. Сыну моему не даю никакихъ политическихъ совѣтовъ; я увѣрена, что онъ будетъ знать важность своего положенія и всѣ тѣ обязанности, какія возлагаютъ на него собственное его имя. Всѣмъ высшей знати особамъ, съ которыми я была въ дружественныхъ сношеніяхъ, прощаю необдуманныя на счетъ меня сужденія. Прощаю также и тѣхъ которые, составили обо мнѣ ложныя письма. Прощаю тѣмъ Французамъ, которымъ могла и быть полезною, прощаю всѣ клеветы, какими очернили меня для оправданія себя; прощаю всѣхъ, которые повѣрили имъ на слово и утѣшались надеждою, что соплеменники мои сохранятъ обо мнѣ добрую память.“

11-го Декабря.

Герцога *Немурскій* сегодня утромъ на пароходѣ *Union* прибылъ въ Парижъ. Онъ встрѣченъ былъ множествомъ Офицеровъ, всѣхъ Адъютантовъ и ординарцевъ - офицеровъ Королевскаго Дома, Префектами Сенскаго департамента и полиціи и Генералами *Пажоль* и *Дариуль*. — Королева и Герцога *Орлеанскій* вѣдали для встрѣчи Принца до Вернона. Состояніе его здоровья удовлетворительно.

— Герцога *Александра* Виртембергскаго съ супругою къ Новому Году ожидаютъ въ Парижѣ.

— Въ Байоннѣ 7-го ч. распространился слухъ, что Генералъ *Espartero* внезапно отправился въ Мадридъ и Генералу *Латре* передалъ команду. Между тѣмъ сему извѣстію нельзя отыскать достовернаго источника.

— Въ *Siècle* содержится: „Важное извѣстіе, которое напрасно старались сохранять въ тайнѣ, составляетъ теперь главный предметъ разговоровъ въ финансовомъ свѣтѣ. Три капиталиста, которые соединились посредствомъ кабинета, будто договорились въ главныхъ основаніяхъ займа въ пользу Испанской Королевы. Говорятъ, что дѣло идетъ о суммѣ въ 200 милліонъ. Г. *Агадо* будто есть одинъ изъ контрагентовъ а Г. *Торено* одинъ изъ дѣятельнѣйшихъ соучастниковъ сего предпріятія. Слышно, что первымъ условіемъ финансоваго договора было бы возвращеніе въ кабинетъ статутной партіи.“

— Здѣшніе публичные игорные дома, должны быть по закону закрыты 1-го Января будущаго года; но опредѣлено, что муниципальный советъ, два изъ нихъ оставить, и въ эти дома между тѣмъ, только тѣ игроки будутъ имѣть входъ, которые пожелаютъ представляться Директорамъ. Одинъ Министерскій журналъ пишетъ въ семъ отношеніи: „Жур. *Presse* очень возстаетъ противу сего незаконнаго и безнравственнаго дѣла; но кажется, что Муниципальный Советъ слѣдовалъ только жалкой необходимости, такъ какъ можно было предвидѣть, что было бы устроено много тайныхъ игорныхъ домовъ, гдѣ при совершенномъ недостаткѣ прімотра со стороны начальства, вредъ для игровыхъ, еще болѣе былъ бы значителенъ.“

— Пишутъ изъ Пампелоны отъ 2-го ч.: „Вчера выступили двѣ дивизіи нашего войска, чтобы единовременно напасть на форпосты долины Ульзама и на ущелья Бастанской долины. Но въ ту минуту, ког-

гроблѣ *Cherbourg*, и dopiero по двѣтыгдннowej podróży przybył do Hawru, wtenczas gdy statki pocztowe, odbywają ją zwyczajnie we cztery lub pięć dni. Xiążę *Némours*, który trzęsienia powozu znieść jeszcze niemoże, będzie odbywał dalszą podróż do Paryża na parochodzie.

— Deputowani otrzymali pismo Królewskie, przez które uwiadomieni zostali o otwarciu posiedzeń na dzień 18 Grudnia.

— *Monitor* zawiera następującą depeszę telegraficzną z Bayonny pod dniem 5, „*Espartero* donosi z Pampelony pod dniem 3, że uczynione dnia 1 demonstracye przeciwko linii Zubiri, przekonały o niemożności przywrócenia jej w przeciągu zimy. Związki z Francją będą utrzymywane przez dywizyą *Ullibarrego* i przez oddziały pojedyncze na dolinach *Ahescoa* i *Salazar*.“

— Jedna z gazet umieściła testament Królowey *Hortensyi*, napisany d. 3 Kwietnia 1837 r., wkrótce przed bolesną operacyą, której się poddać musiała. Widać w nim (mówi taż gazeta) całą moc duszy i wzniosłą rezygnacyą, cechującą tę dostojną Panią. Z Xiążąt rodziny *Cesara*, jedynym, którego obdarzyła zapisem, jest *Napoleon Hieronim*, drugi syn b. Króla Westfalskiego; przeznaczyła mu 20,000 franków. Pani *Salvage*, ma sobie poruczony podział klejnotów, ozdób it. p. rzeczy dla różnych osób w testamentcie wymienionych. Przy końcu tegoż napisała: „Pragnę, aby mąż mój miłe mnie wspominał i wierzył, że najmocniej ubolewałam nad tѣm, iż go uszczęśliwić nie byłam w stanie. Synowi memu nie zostawiam żadnych rad politycznych; jestem przekonana, iż zdoła ocenić stanowisko swoje i te wszystkie obowiązki, jakie wkłada na niego własne jego imię. Tym wszystkim wyższego znaczenia osobom, z którymi w przyjaźnych zostawałam stosunkach, przebaczam zbyt skory sąd o mnie. Przebaczam także i tym, którzy mylnie rapporta o mnie pisali. Tym Francuzom, dla których mogłam być użyteczną, przebaczam wszystkie potwarze, jakie rzucili na mnie, ażeby siebie zasłonić; przebaczam wszystkim, którzy im bez przekonania zawierzali i pocieszam się nadzieją, że ziemkowie moi przychylną pamięć zachowają o mnie.“

11-go Grudnia.

Xiążę *Némours* na statku parowym *Union* dzisiaj rano przybył do Paryża. Był przyjęty na brzegu przez wielką liczbę Oficerów, wszystkich Adjudantów i Oficerów Ordynansowych domu Królewskiego, przez Prefektów Departamentu Sekwany i Policyi oraz przez Jenerałów *Pajoli* i *Dariule*. Królowa i Xiążę *Orleans* jeździli na spotkanie Xięcia do *Vernon*. Stan zdrowia jego zupełnie jest zaspakajający.

— Xięcia *Alexandra* Wirttemberskiego z małżonką na Nowy Rok do Paryża oczekują.

— W Bayonnie d. 7 rozbiegła się pogłoska, że Jenerał *Espartero* nagle wyjechał do Madrytu i Jenerałowi *Latre* zlecił dowództwo. Tęczasem nieznanowano żadnego wiary godnego źródła do tej pogłoski.

— W *Siècle* czytamy: „Ważna wiadomość, którą na próżno starano się utrzymać w tajemnicy, stanowi teraz główny przedmiot rozmowy w świecie finansowym. Trzej kapitaliści, którzy się połączyli za pośrednictwem gabinetu, mieli się zgodzić względem głównych zasad pożyczki na rzecz Królowey Hiszpańskiej. Mówią, że idzie o summę 200 million. P. *Aguado* ma być jedynym z kontrahentów, a P. *Torreno* z naczynnyey dopomagających w przedsięwzięciu. Mówią, że pierwszym warunkiem finansowego układu byłoby powtórne wstąpienie stronictwa statutowego do gabinetu.“

— Tuteysze publiczne domy gier mają być podług prawa zamknięte 1 Stycznia następującego roku; lecz postanowiono, że Rada Ministeryalna dwa z nich zostawi nadół, gdzie znajdą weyście ci tylko gracze, którzy się będą prezentować dyrektorom. Jeden z dzienników Ministeryalnych mówi w tej rzeczy: „*Dzien. Presse* mocno piorunuje na nieprawność i demoralizacyą; lecz zdaje się, że Rada Municypalna szła tylko za smutną koniecznością; gdyż można przewidzieć, że inaczej założonoby wiele tajnych domow gry, gdzie przy całkowitym niedostatku dozoru ze strony władz, szkoda dla graczy byłaby daleko znaczniejszą.“

— Donoszą z Pampelony pod d. 2: „Wczora wystąpiły dwie dywizye naszego woyska dla uderzenia jednoczasowie na przednie czaty doliny *Ulzama* i na wozy doliny *Bastan*. Lecz w chwili gdy żołnierze

да наши солдаты, послѣ жаркой перепалки, хотѣли со штыкомъ напасть на позицію, Адъютанты Генерала *Эспартеро* прибыли съ приказомъ, чтобы нѣсколько немедля отступить въ Иниго и Гуарте. Отступление совершено въ наилучшемъ порядкѣ; но Карлисты ободренные неожиданнымъ симъ движеніемъ, преслѣдовали насъ до крѣпости не смотря на пушечныя выстрѣлы оттуда. Мы лишились 8 убитыми и 20 ранеными. Сами друзья *Эспартеры* не знаютъ, какимъ военнымъ расчетамъ, приписать должно такое отступление.“

— *Sentinelle des Pyreneés* сообщаетъ слѣдующее письмо съ Наварскихъ границъ отъ 5 Декабря: „Генералъ *Эспартеро* нарядилъ парламентаря къ Генералу *Гарсія*, чтобы съ нимъ заключить родъ договора, по коему дозволенъ былъ бы входъ въ укрѣпленные города всѣмъ тѣмъ, которые пожелаютъ отправляться туда для продажи продовольствія. Равнымъ образомъ купцамъ долженъ быть разрѣшенъ переходъ чрезъ разныя военныя линіи. Кроме того Генералъ *Эспартеро* требуетъ разныя всѣхъ плѣнныхъ, находящихся въ Наваррѣ и Бискайскихъ провинціяхъ. Обѣ стороны договариваются теперь объ этихъ разныхъ предложеніяхъ.“

(A. P. S. Z.)

Байонна, 30-го Ноября.

Такъ какъ Карлисты оставили Ронсево, Буржетту и нѣсколько другихъ мѣстъ на линіи отъ Валкарлоса до Пампелоны, то несомнительно, что вся линія будетъ осаждена вновь Христиносами. Со времени оставленія сей позиціи, прекратилась переписка съ Наваррою, откуда получаемъ только извѣстія посредствомъ прибывающихъ по понедѣльникамъ и пятницамъ для торговли въ Байонну.

— Неожиданно наступила прекрасная погода и если восточный вѣтеръ не прекратится еще два дня, то надѣются, что Генералъ *О'Доннелъ* опять выступитъ въ поле. Что касается перевозки Англійской морской артиллеріи, прибывшей изъ Лондона въ Сантандеръ, то перевозъ оной изъ сего города въ Ст. Себастьянъ сдѣланъ по всякому вѣроятію въ слѣдствіе общихъ договоровъ.

— *Донъ-Карлосъ* издалъ распоряженіе противу родственниковъ дезертировъ, но оно осталось безъ успѣха. О уменьшеніи Карлистскихъ рядовъ въ послѣдней экспедиціи и побѣгахъ, можно заключать изъ числа Офицеровъ оставшихся въ распоряженіи и находящихся въ заведеніи въ Сегурѣ, гдѣ ихъ болѣе 400.

— По повелѣнію *Эспартеры* при войскѣ Королевы составляютъ два баталіона изъ однихъ Карлистскихъ дезертировъ, которые будутъ составлять корпусъ гидовъ сего Генерала. Каждому Карлистскому кавалеристу прибывающему съ лошадыю и амунициею, тотчасъ отпускаютъ 500 реаловъ (30 руб. сер.)

(G. C.)

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 8-го Декабря.

По здѣшнимъ журналамъ, Его Велич. Король нѣсколько дней страдаетъ легкою болѣзнію.

— Новый Шведскій почтовый пароходъ силою 70 лошадей, недавно въ Вестервикѣ спущенъ съ верфи. Онъ названъ *Swenska Lejonet* (Шведскій Левъ) и за нѣсколько дней осматриваемъ Принцемъ Наслѣдникомъ престола. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 25-го Ноября.

Бывшій Интернунцій въ Брюсселѣ, Монсеньоръ *Гиззи*, наименованъ Делегатомъ въ Анконѣ.

— Правительство договаривается теперь съ Швейцарскими полками, для распушенія ихъ до истеченія срока службы определенной договоромъ; на сей предметъ имъ предложена значительная сумма. Обстоятельство это служитъ лучшимъ доказательствомъ тому, что Папское Правительство вовсе неопасается новыхъ возмущеній въ своей Области, о которыхъ столько говорили иностранные журналы. Удаленіемъ Швейцарскихъ полковъ получающихъ огромное жалованье, Правительство сбережетъ значительныя расходы, что для здѣшнихъ финансовъ будетъ очень выгодно. (G. C.)

Венеція, 4-го Декабря.

1-го ч. с. м. Его Кор. Высоч. Принцъ *Адалбертъ* Прусскій, подъ строжайшимъ инкогнито Графа *Ревенсберга* на пароходѣ *Марія-Анна* со свитою изъ Триеста сюда прибылъ. Тотчасъ по прибытіи Принцъ сдѣлалъ посѣщеніе Его Кор. Выс. Эрцгерцогу Вице-Королю, который потомъ взаимно посѣтилъ Принца. Его Кор. Выс. посвятитъ нѣсколько дней обзорнью достопримѣчательностей, которыми такъ богатъ нашъ городъ. (A.P.S.Z.)

наши помочнымъ стреланіемъ, хотели удержитъ на позыве бagnetem, Adjutanci Jenerała *Espartery* przywiezli im rozkaz, bez najmniejszej zwłoki cofać się ku Inigo i Huarte. Odwrót odbył się w najlepszym porządku; lecz Karoliści ośmieleni tém niespodziewaném poruszeniem ścigali nas aż pod mury twierdzy. Straciliśmy 8-m zabitych i 20-tu ranionych. Sami przyjaciele *Espartery* niewiedzą, jakiej kombinacyi wojenney przypisać mają ten odwrót.“

— *Sentinelle des Pyreneés* udziela następujący list od granic Nawarry pod d. 5 Grud: „Jenerał *Espartero* wyznaczył Parlamentarza do Jenerała *Garcia*, dla zawarcia z nim pewnego rodzaju ugody, ażeby do miast obwarowanych wstęp był dozwolony tym wszystkim, którzyby się tam chcieli udawać, dla przedaży produktów żywności. Również i kupcom dozwolone ma być przejście przez rozmaite linie wojenne. Nadto żąda Jenerał *Espartero* wymiany wszystkich jeńców, którzy się znajdują w Nawarze i prowincjach Biskajskich. Obie strony czynią w tej chwili układy o rozmaitych tu wymienionych propozycjach.“ (A.P.S.Z.)

Bayonna, 30-го Listopada.

Ponieważ Karoliści opuścili Roncevaux, Bugette i kilka innych pozycy, na stanowisku od Valcarlos do Pampelony; nie można wątpić, że ta linia będzie nanowo przez Krystynistów osadzona. Od czasu opuszczenia tej linii, ustała ciągła korespondencya z Nawarą, z kąd dochodzą nas teraz wiadomości już tylko przez ludzi, w poniedziałki i piątki na targ do Bayonny przybywających.

— Pogoda nastąpiła niespodzianie bardzo piękna, a jeżeli wiatr wschodni potrwa jeszcze dni parę; trzeba się spodziewać, że Jenerał *O'Donnell* wyruszy znowu w pole. Co się tycze przewiezienia artyllerzystów angielskiej marynarki, którzy z Londynu do Santander przybyli; przewiezienie tychże z tego miasta do St. Sebastian, nastąpiło podług wszelkiego podobieństwa, skutkiem ogólnych kombinacyi.

— *Don Carlos* wydał rozporządzenia przeciwko krewnym дезерterom; ale te pozostały bez skutku. O przetrzadzeniu szeregów Karolistowskich przez ostatnią wyprawę i przez zbiegowstwo, można brać miarę z liczby oficerów do dyspozycyi zostających, a znajdujących się w zakładzie umieszczonym w Segura, gdzie jest ich przeszło 400.

— Z rozkazu *Espartery*, tworzą się przy woysku Królowey dwa bataliony z samych zbiegów Karolistowskich, którzy będą tworzyć korpus gidów tego Jenerała. Każdemu jeźdźcowi Karolistowskiemu, który przybywa z koniem i amunicyą, płacą zaraz 500 realów (200 zł. pol.). (G. C.)

Szwecya i Norwegia.

Sztokholm, 8-го Grudnia.

Podług tutejszych dzienników, J. Kr. Mość od dni kilku cierpi niewielką słabość.

— Nowy Szwedzki parochod pocztowy, siły 70 koni niedawno w Westerwick spuszczony został z warstatu. Dano mu imie *Swenska Lejonet* (Lew Szwedzki) i przed kilką dniami, oglądany był przez J. Kr. Wysockość Xięcia Następcę tronu. (A.P.S.Z.)

W ł o s n u.

Rzym 25-го Listopada.

Dotychczasowy Internuncyusz w Bruxelli, Monsignore *Ghizzi*, mianowany został Delegatem w Anconie.

— W tej chwili układa się Rząd z półkami Szwajcarów, celem rozpuszczenia ich przed upływem terminu kapitulacyi, czyli ugody czas służby oznaczającej; ofiarowano im w tym celu bardzo znaczną sumę. Ta okoliczność jest najlepszym dowodem, że Rząd Papiezki nie lęka się bynajmniej nowych zaburzeń w swém państwie, o których tyle rozmaite gazety zagraniczne rozprawiały. Przez oddalenie półków Szwajcarskich, pobierających żołąd niestęchanie wysoki, oszczędzi Rząd bardzo znaczne wydatki, co dla finansów tutejszych, wielką będzie dogodnością. (G. C.)

Wenecya, 4 Grudnia.

D. 1 t. m. J. Król. Wys. Xiąże *Adalbert Pruski*, w ścisłym incognito pod imieniem Hrabiego *Revensberg* na parochodzie *Marya-Anna* z Tryestu z orszakiem tu przybył. Wkrótce po swoim przybyciu, odwiedził Xiąże J. Ces. Wys. Arcy-Xięcia Vice-Króla, który wkrótce potem wzajemnie toż uczynił. J. Kr. Wys. kilka dni poświęci obejrzeniu osobliwości, w które nasze miasto tak jest bogate. (A.P.S.Z.)

Испания

Мадридъ, 3-го Декабря.

Нѣкоторые утверждаютъ, что Г. Бардахи вчера вечеромъ предложилъ Королеву слѣдующій составъ новаго Министерства: Бардахи Министръ Иностранныхъ Дѣлъ; Санцъ Военный Министръ; Сан-тильянъ Министръ Финансовъ; Торремеха Министръ Внутреннихъ Дѣлъ; Олабарриета, Министръ Юстиціи; Уллоа Морскій Министръ. Однако на счетъ сего ничего еще неопредѣлено.

— Карлисты подъ командою Палилоса приблизились къ Аранжуэцу, посему Генераль-Капитанъ Квируга съ отрядомъ вышелъ изъ Мадрита. — Положеніе Эстремадуры становится все печальнѣе и утверждаютъ, что нужно было бы по крайней мѣрѣ 15,000 хорошо обученнаго войска, чтобы провинцію сію освободить отъ непріятеля.

— Здѣсь носится слухъ, что часть Карлистскихъ войскъ, въ слѣдствіе господствующаго между ними несогласія, объявила Донъ-Себастьяна, законнымъ Королемъ Наварры.

— Съ Испанскихъ границъ увѣдомляютъ отъ 4-го Декабря: „Слухъ о новой экспедиціи Донъ-Карлоса съ 12 баталіонами подтверждается. Говорятъ, что войска сіи будутъ исключительно состоятъ изъ Кастильцевъ, хотя Герее и Гарсія обещали содѣйствіе своихъ Бискайскихъ и Наваррскихъ баталіоновъ. Донъ-Карлосъ опять долженъ стараться, чтобы обогатить своихъ приверженцевъ, и опять расположить къ себѣ духъ провинцій, ибо множество распространяющихся интригъ, которыя большую часть его начальниковъ лишили дѣятельности, много повредило дѣламъ его. Довѣріе исчезло бы все болѣе, еслибы на сторонѣ противниковъ находился человекъ, или оказалась бы дѣятельность, возбуждающіе болѣе довѣрія. Христиансы правда утверждаютъ, что бездѣйствіе Эспартеры показываетъ, что онъ думаетъ объ огромномъ предпріятіи; онъ послалъ Бурренсу и О'Доннелю тайныя инструкціи. Но какъ часто повторяются эти слухи, предвѣстники побѣды, и все напрасно! Карлисты оставили линіи отъ Валкарлоса до Пампелоны; потому ли, что не были въ состояніи защищать ихъ, или что собираютъ свои войска къ новой экспедиціи.“ (A.P.S.Z.)

Hiszpania.

Мадридъ, дня 3 Grudnia

Niektóre osoby utrzymują, że P. Bardaji wczoraj wieczoremъ подаł Królowej następujący skład nowego Ministerium: Bardaji Minister Spraw Zewnętrznych; Sanz Minister Woyny; Santilon Minister Skarbu; Torremija, Minister Spraw Wewnętrznych; Olabarrieta Minister Sprawiedliwości; Ulloa Minister marynarki. Nic jednak względem tego nie ma być jeszcze postanowiono.

— Karoliści pod dowództwem Palillosa zbliżyli się pod Aranjuez; z przyczyny tego Kapitan Generalny Quiroga z jednym oddziałem opuścił Madryt. — Północnie Estremadury ciągle jest smutne i utrzymują, że potrzeba przynajmniej 15,000 dobrze wyćwiczonego woyska, ażeby prowincją tę uwolnić od nieprzyjaciela.

— Biega tu pogłoska, że część woysk Karolistowskich, skutkiem panujących pomiędzy niemi niezgod, Don Sebastiana obwołać miała prawym Królem Nawarry.

— Od granic Hiszpanii donoszą pod d. 4 Grudnia: „Więść o nowej wyprawie Don Carlosa na czele 12 batalionow nabiera pewności. Zapewniają, że woyska te składać się mają wyłącznie z Kastylczyków, chociaż Guergue i Garcia obiecali pomoc swych Biskajskich i Nawarrskich batalionow. Don Carlos musi znowu starać się, ażeby ożywić męstwo w swoich stronnikach i znowu zjednać umysły w prowincyach: gdyż masa krążących intryg, przez które więkша część jego dowódców w bezczynności pozostaje, wystawiła sprawę jego na wielkie niebezpieczeństwo. Zaufanie jeszczeby więcey zniknęło, jeśliby na stronie nieprzyjaciół znajdował się człowiek, albowy się okazała czynność, któraby obudzała zaufanie. Krystyniści zapewniają wprawdzie, że nieczynność Espartery pokazuje, iż przygotowuje wielki cios; powstał on Burrensowi i O'Donnelowi tajne instrukcyje. Lecz jak się często powtarzają te zapowiadające zwycięztwo wieści i zawsze napróżno! Karoliści opuścili linie od Valcarlos do Pampelony, czyli dla tego, że niebyli w stanie bronięcia ich, albo, że zgromadzają woyska swoje do nowej wyprawy.“ (A.P.S.Z.)

Народонаселение Россіи въ 1836 году.

Свѣдѣнія, собранныя въ Министерствѣ Финансовъ, показываютъ, что въ 1836 году народонаселеніе, какъ собственно въ Россіи, такъ и въ различныхъ владѣніяхъ, подвластныхъ Всероссійскому Скипетру, простирается до 60 милліоновъ душъ обоого пола, и именно:

мужеска | женска
пола. | пола.

Духовенства.

I. Грекороссійскаго.

Священно-служителей, штатныхъ и заштатныхъ . . . 52,331
Церковно-служителей и сторожей 63,178
Дѣтей 138,548

254,057 | 249,748

II. Уніатскаго 7,823
III. Католическаго 2,497
IV. Армянскаго 474
V. Лютеранскаго 1,003
VI. Реформатскаго 51

7,823 | 7,318
543 | 955
37

VII. Магометанскихъ муллъ 7,850
VIII. Ламъ 150

6,701

Дворанъ.

Наслѣдственныхъ 284,731
Личныхъ и Оберъ-Офицерскихъ дѣтей 78,922
Приказнослужителей, разночинцевъ и отставныхъ солдатъ 187,047
Иностранцевъ 22,114

253,429 | 74,273
237,443 | 15,215

Имѣющихъ отношенія къ военной службѣ.

Регулярнаго военнаго поселенія, Казачьихъ войскъ: Донскаго, Черноморскаго, Кавказскаго Линійнаго, Астраханскаго, Азовскаго, Дунайскаго, Оренбургскаго, Уральскаго, Башкирскаго и Мещерякскаго, Ставропольскаго, Калмыцкаго, Сибирскаго Линійнаго, городовыхъ и пограничныхъ 950,698
Жителей по ревизіи, при городахъ числящихся 981,467
Купцевъ всѣхъ трехъ гиль-

950,698 | 981,467

Людность Россіи въ Рокъ 1836.

Видомости, zebrane w Ministerium Skarbu wykazują, że w roku 1836 ludność, tak właściwie w Rosyi, jako i w rozmaitych krajach, Wszech-Rosyyskiemu Bertu podległych, wynosi do 60 milionów dusz płci obojey, a mianowicie:

Плци | Плци
мѣзкіей. | жѣнскіей.

Duchowieństwa.

I. Greko-Rosyyskiego:

Kapitanów etatowych i nadetatowych 52,331.
Sług kościelnych i stróżow 63,178.
Dzieci 138,548.

254,057 | 249,748.

II. Unitskiego 7,823
III. Katolickiego 2,497
IV. Ormiańskiego 474
V. Luteranckiego 1,003
VI. Ewangelicko-Reformowanego 51

7,823 | 7,318.
2,497 | 543.
474 | 955.
1,003 | 955.
51 | 37.

VII. Mułłow Mahometanскихъ 7,850
VIII. Lammow 150

6,701 | 150

Dworzan.

Dziedzicznych 284,731
Osobistych i Ober-Oficerskich dzieci 78,922
Służących Rządowych różnoczynców i żołnierzy odstawnych 187,047
Cudzoziemców 22,114

253,429. | 74,273.
237,443. | 15,215.

Należących do służby woyskowej.

Regularnego woyska osad woysk Kozackich: Dońskiego, Czarnomorskiego, Kaukaskiego liniowego, Astrachańskiego, Azowskiego, Dunajskiego, Orenburskiego, Uralskiego, Baszkirskiego i Mszczerskiego, Stawropolskiego, Kałмыckiego, Sybirskiego liniowego, mieskich i pogranicznych 950,698
Mieszkańców podług rewizyi w miastach liczących się 981,467.
Kupców wszystkich 3-ch gил-

950,698 | 981,467.

дѣй, въ томъ числѣ и почетныхъ гражданъ	131,347	120,714
Мѣщанъ и цеховыхъ	1,339,434	1,433,982
Гражданъ Западныхъ губерній	7,525	6,966
Нѣжинскихъ Грековъ, Тульскихъ оружейниковъ, учениковъ при аптекахъ и шелкоматаніи, городскихъ маклеровъ, состоящихъ въ городской службѣ и городскихъ мызъ въ Эстляндской губерніи	10,882	10,940
Городскихъ обывателей въ Бессарабіи	57,905	56,176
<i>Сельскихъ жителей.</i>		
Крестьянъ имѣній собственныхъ Его Императорскаго Величества и Высочайшихъ Особъ Императорскаго Дома, Удѣльныхъ, вѣдомства Кабинета Его Императорскаго Величества, Гофъ - Интендантской Конторы, Кремской Экспедиціи, и имѣній Государствен. всѣхъ наименованій	10,441,399	11,022,594
Крестьянъ имѣній владѣльческихъ	11,403,722	11,958,873
<i>Кочующихъ.</i>		
Калмыкъ, Киргизъ и разнаго званія Магометанъ въ Кавказской Области	245,715	261,982
<i>По Закавказскимъ владѣніямъ.</i>		
Въ Грузіи, Имеретіи, Гуріи, Дагестанскихъ провинціяхъ, Армянской Области, Ахалцыхскомъ Пашалыкѣ, Мингреліи, Абхазіи, Ханствахъ: Кузукмыкскомъ и Мехтулинскомъ и вольныхъ обществахъ Акушинскихъ	689,147	689,150
Въ Царствѣ Польскомъ	2,077,311	2,110,911
Въ Великомъ Княжествѣ Финляндскомъ	663,658	708,464
Въ Колоніяхъ Россійско-Американской Компаніи	30,761	30,292
Итого	28,896,223	30,237,343

Какъ въ семь числѣ не заключаются нижніе воинскіе служители регулярныхъ войскъ и флотовъ, равно безсрочно отпущенные, съ ихъ женами и дѣтьми, а также званія, неподлежація ревизіи, особенно въ Закавказскомъ краѣ, приняты можетъ быть не со всею надлежащею вѣрностію, то все народонаселеніе можно предполагать въ 61 миліонъ.

Сверхъ того число Горскихъ народовъ, обитающихъ между Морями Чернымъ и Каспійскимъ, простирается до 1,445,000 жителей.

Число Киргизовъ, состоящихъ въ Россійскомъ подданствѣ, но за линіями Оренбургскою и Сибирскою живущихъ, равно и Двоеданцевъ, съ точностію неизвѣстно. (А. В.)

В и л н а.

Въ Виленскомъ Казенномъ Акцизномъ Управленіи, съ распоряженія Виленской Казенной Палаты производиться будутъ торги 22-го и 23-го числа сего Декабря мѣсяца, на продажѣ конфискованныхъ напитковъ а именно: ординарнаго вина 109 $\frac{1}{2}$, водки угольной 2 $\frac{5}{8}$, сладкой 1 $\frac{1}{2}$, спирта 265 $\frac{1}{2}$, меду 1, и ординарнаго пива 8 ведеръ, а также разной конфискованной посуды; почему желающіи купить таковыя напитки и посуду, благоволятъ явиться на торги въ Акцизное Управленіе въ означенные дни въ 12-ть часовъ утра съ законными залогомъ.

Управляющій Акцизнымъ Сборомъ *Ильцесигъ*.

13-го числа сего мѣсяца Г-нъ *Арто* давалъ свой концертъ. Игра сего артиста вполне отвѣтствовала всеобщему ожиданію. Изъявленное общее желаніе услышать еще во второй разъ артиста, доказываетъ совершенное удовольствіе слушателей. Разыгранныя пьесы собственнаго его сочиненія изъ мотивовъ разныхъ оперъ, убѣждаютъ въ сильномъ музыкальномъ гении и оправдываютъ одобренія, которыхъ удостоился талантъ его въ журналахъ разныхъ Столицъ и знатнѣйшихъ городовъ Европы. Г. *Арто* въ будущій вторникъ будетъ имѣть честь дать второй и послѣдній концертъ, для коего билеты получить можно въ магазинахъ Гг. *Фиорентини*, *Вейсса* и *Гликсберга*.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Декабря 17 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Бороскій*.

dyy, w tey liczbie i brażdan poczetnych	131,347	120,714
Mieszczan i rzemieślników	1,339,434	1,433,982
Hrażdan Guberniy zachodnich Grekow Nieżyńskich, Tulskich fabrykantów broni, uczniów przy aptekach i motania jedwabiu, maklerow mieskich, zostających w służbie mieskiej i folwarków mieskich w Gubernii Estonskiej,	10,882	10,940
Obywateli mieskich w Bessarabii.	57,905	56,176
<i>Mieszkańców wiejskich.</i>		
Włościan majątkow własnych Jego Cesarskiej Mości i Najwyższych Osób Cesarskiego Domu, udziałowych, zawiadownstwa Gabinetu Jego Cesarskiej Mości, Intendencji Kantonu Dworu i Expedycji Kremlinskiej, tudzież majątkow Państwa wszystkich nazwań	10,441,399	11,022,594
Włościan majątkow obywatelskich	11,403,722	11,958,873
<i>Koczujących.</i>		
Kałmyków, Kirgizów i różnego nazwania Mahometanów w Obwodzie Kaukazkim	245,715	261,982
<i>W prowincjach Zakaukaskich.</i>		
W Gruzji, Imerecyi, Guryi, prowincjach Dagestanu, Obwodu Ormiańskiego, Paszalicu Achałcyskim, Mingrelji, Abchazji, Chanstwach: Kuzykamyskim i Mechtulińskim i wольныхъ гминахъ Акусзынскихъ	689,147	689,150
W Królestwie Polskim	2,077,311	2,110,911
W Wielkiem Xięztwie Finlandzkim	663,658	708,464
W Koloniach Rosyysko-Amerykańskiej Kompanii	30,761	30,292
W ogóle	28,896,223	30,237,343

Ponieważ w tey liczbie nie są objęci woyskowi rang niższych, woysk regularnych i flott, również na nieograniczony urlop uwolnieni z ich żonami i dziećmi, tudzież stany, nie podlegające rewizji, a szczególniej w kraju Zakaukaskim, wykazane być mogą nie z pewną akuratnością; tedy cała ludność może wynosić 61 milionów.

Nadto liczba Górali, zamieszkałych między morzami Czarném i Kaspijskim, wynosi do 1,445,000 mieszkańców.

Liczba Kirgizów, w Rosyyskim poddanstwie zostających, lecz poza liniami Orenburską i Sybirską mieszkających, jako też i Dwojedanców z pewnością nie jest wiadoma. (G. A.)

W i l n o.

W Zarządzie Skarbowym Akcyzy Wileńskiej z rozporządzenia Wileńskiej Izby Skarbowej odbywac się będą targi w dniach 22 i 23 teraźniejszego miesiąca Decembra, na sprzedaż konfiskowanych trunkow, jako to: ordynaryiney wódki 109 $\frac{1}{2}$, wódki węglówki 2 $\frac{5}{8}$, słodkiej 1 $\frac{1}{2}$, spirytusu 265 $\frac{1}{2}$, miodu 1, i ordynaryinego piwa 8 wiader, a także różne konfiskowane naczynia; — Życzący tedy kupić takowe trunki i naczynia, raczą jawnie się na targi do Akcyzyjnego Zarządu w oznaczone dni o godzinie 12 z południa z prawnemi ewikcyami.

Urządzący Akcyzą Wileńską *Ильцесигъ*.

D. 13 t. m. JP. *Artôt* pierwszy raz dał się słyszeć w swoim koncercie. Gra tego artysty, godnie odpowiadająca publicznemu oczekiwaniu. Oświadczone powszechnie życzenie słyszeć jeszcze raz drugi artystę, dowodzi zupełnie zadowolenie słuchaczy. Grane sztuki własnego układu z motywow różnych oper, przekonują o znakomitym genjuszu muzycznym i stały się usprawiedliwieniem pochwał oddawanych jego talentom w wielu pismach różnych Stolic i przedniejszych miast Europy. JP. *Artôt* w następnym wtorek będzie miał honor dać drugi i ostatni koncert, na który biletow dostać można w Sklepach JJPP. Fiorentiniego, Weisa i Glücksberga.

О В Ъ Я В Л Е Н І Е.

О подпискѣ на сочиненіе: Древняя Исто-
рія Литовскаго Народа, Феодора Нарбутта.

Для удовлетворенія многочисленнымъ во-
просамъ, которые съ появленія I-го Тома сего
сочиненія, ниже подписавшіяся, какъ издатель,
о печатаніи другихъ Томовъ, имѣлъ честь по-
лучать и получаетъ; такъже для удостовѣренія
о печатаніи нужнаго числа экземпляровъ; равно
для облегченія приобрѣтенія книги дешевле про-
дажной цѣны и платы почастямъ; объявляется
теперешняя подписка, на слѣдующихъ усло-
віяхъ:

1. Число Томовъ всего сочиненія еще нена-
значено. Авторъ кончилъ уже 7.

2. Нынѣшняя подписка принимается на четы-
ре первые Тома, которые уже дозволено печатать.

3. Въ этихъ Томахъ содержатся: I, Мифоло-
гія Литовская. II, Исслѣдованіе о происхожде-
ніи Литовскаго Народа и начало его Исторіи.
III, Памятники и Историческія событія, отъ
6-го до 13-го столѣтія и происшествія относя-
щіяся къ Лотвѣ, Пруссамъ, Рыцарскимъ орде-
намъ, ордену Крестоносцевъ и другимъ. IV, Ли-
товская Исторія, отъ начала XIII-го столѣтія
до половины XIV-го. Ко всякому тому прило-
жены рисунки, географическія карты, табли-
цы генеалогическія, хронологическія и проч.

4. Тома I и II, хотя уже напечатаны и про-
даются отдѣльно, для ГГ. Пренумерантовъ вхо-
дятъ въ подписку.

5. Подписная цѣна на Тома I, II, III и IV
десять р. с. и продолжается до объявленія о вы-
ходѣ IV Тома. Продажная цѣна 4-хъ этихъ
Томовъ *четырнацать* р. с.

6. Желające это сочиненіе получать по по-
чтѣ, прибавляютъ къ подписной цѣнѣ на 4 Тома
два р. с. и благоволятъ четко подписывать свои
адресы.

7. ГГ. Принумеранты при подпискѣ на 4
Тома, получаютъ отпечатанные Тома I и II, а на
III и IV печатный билетъ съ подписью издате-
ля, по которому эти Тома, по отпечатаніи ихъ,
будутъ изъ *Редакціи Литовскаго Вѣстника*
выданы, или отосланы почтою по адресу.

8. Томъ III уже печатается, IV вслѣдъ за
тѣмъ будетъ напечатанъ и потомъ далѣе одинъ
за другимъ. О появленіи каждаго, будетъ объя-
влено чрезъ Газету Литовскій Вѣстникъ.

Подписка принимается: въ Вильнѣ въ Ре-
дакціи Литовскаго Вѣстника въ домѣ Еванге-
лическомъ за Игнатьевскими Казармами N. 1248
(676), такъже у особъ, которые благоволили
принять пренумерационные билеты, для разда-
чи желающимъ воспользоваться условіями под-
писки.

Издатель сочиненія ручающійся за испол-
неніе условій подписки. *А. Марциновскій.*

ВИЛЬНА. Типографія А. Марциновскаго. Печаташь дозволяется 23 Октября 1857 года. *Ценсоръ Л. Боровскій.*

U W I A D O M I E N I E

O Prenumeracie na dzieło: DZIEJE STAROŻYTNE
NARODU LITEWSKIEGO PRZEZ TEODORA NARBUTTA.

Dla zadosyć uczynienia na liczne pytania, któ-
re od wyjścia I-go Tomu tego dzieła, niżej pod-
pisany, jako wydawca, o drukowaniu dalszych To-
mów, miał honor otrzymywać i otrzymuje; nie
mniej dla zapewnienia się o potrzebnej liczbie dru-
kowania egzemplarzy; jako też dla ułatwienia na-
bycia za cenę prenumeracyjną, mniejszą od prze-
dażney, i częściową jej opłatę; ogłasza się niniej-
sza prenumerata, na warunkach następujących:

1. Liczba Tomów całego dzieła jeszcze nieza-
kreślona. Autor już 7-my ukończył.

2. Przedpłata niniejsza jest na cztery pierw-
sze Tomy, jako już drukować pozwolone.

3. Tomy te zawierają: I, Mitologią Litewską.
II, Sledzenie początków Narodu Litewskiego i Po-
czątki jego dziejów. III, Pamiątki i wypadki hi-
storyczne, od wieku 6-go do 13-go i rzeczy, od-
noszące się do Łotwy, Pruss, Zakonów Rycer-
skich, Krzyżackiego i innych. IV, Dzieje Litwy,
od początku wieku XIII-go do połowy XIV-go.
Do każdego Tomu przydane są rysunki, mappy
jeograficzne, tablice jenealogiczne, chronologicz-
ne i t. p..

4. Tomy I i II, chociaż już wydrukowane i
przedają się osobno, dla PP. Prenumeratorów łą-
czą się do prenumeraty.

5. Cena prenumeracyjna na Tomy I-szy, II-gi,
III-ci i IV-ty, jest rub. srebr. *Dziesięć*, i trwa
do dnia ogłoszenia o wyjściu Tomu IV-go. Cena prze-
dażna tych 4-rech Tomów, rub. srebr. *Czternaście*

6. Chcący to dzieło mieć sobie przysłane poc-
ztą, do ceny prenumeracyjnej dołożą na 4-ry To-
my r. sr. *dwa* i raczą czytelnie zapisywać swo-
je addressa.

7. PP. Prenumeratorowie przy złożeniu przed-
płaty na 4-ry Tomy, otrzymają drukowane To-
my I-szy i II-gi, a na III-ci i IV-ty bilet drukowany
z podpisem wydawcy, za którym Tomy te, po ich wy-
drukowaniu, będą z *Redakcyi Kuryera Litewskie-
go* wydane, lub odesłane pocztą podług adresu.

8. Tom III już się drukuje, IV po nim bez-
pośrednio, a potem dalsze ciągle po sobie będą
następowały. O wyjściu każdego, będzie uwiado-
mienie przez Gazetę Kuryera Litewskiego.

Prenumerować można: w Wilnie w Redakcyi
Kuryera Litewskiego, w domu Ewangelickim za
Koszarami S-go Ignacego N. 1248 (676), takż u
Osób, które raczyły przyjąć bilety prenumeracyj-
ne, dla rozdania chcącym korzystać z warunkow
przedpłaty.

Wydawca dzieła odpowiadający za dopełnie-
nie warunkow przedpłaty. *A. Marcinowski.*

